

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Europaudvalget  
til udenrigsministeren af 27.  
maj 2016. Spørgsmål nr. 28 ad  
KOM (2013) 0136.

Spørgsmål 28:

Ministeren bedes kommentere aktuelle myter, der kan identificeres i den offentlige debat om frihandelsaftalen mellem EU og USA (TTIP), der er under forhandling.

Svar:

Nedenfor fremgår kommentarer til fem af de aktuelle myter om TTIP-forhandlingerne.

1. **Reguleringsmæssigt samarbejde og forbrugerbeskyttelse / beskyttelsesstandarder** – EU vil som en konsekvens af TTIP skulle give køb på høje beskyttelsesstandarder.

*Kommentar:*

TTIP vil ikke føre til en forringelse af beskyttelsesstandarder eller begrænse EU's mulighed for at sætte høje standarder for forbruger-, fødevare- og miljø sikkerhed i fremtiden. Dette er en helt klar EU-position, og den amerikanske handelsmyndighed har ligeledes slået fast, at TTIP ikke skal føre til en sænkning af beskyttelsesstandarder. EU-Kommissionen er desuden forpligtet til at holde sig inden for rammerne af de forhandlingsdirektiver, som Rådet vedtog i 2013.

Det såkaldte reguleringsmæssige samarbejde skal kun finde sted på områder, hvor der er ens beskyttelsesniveauer på tværs af Atlanten, og hvor myndigheder ser en gensidig interesse i at samarbejde. Her giver samarbejde til gengæld god mening, da der er store økonomiske gevinster at hente.

2. **Forsigtighedsprincippet** – En TTIP-aftale vil kun være en mulighed, hvis EU går på kompromis med forsigtighedsprincippet.

*Kommentar:*

Forsigtighedsprincippet er et traktatfæstet EU-princip, som ikke er til forhandling. Det er en præmis, som er gjort helt klart overfor USA.

3. **Transparens** – Hverken borgere eller nationale parlamentarikere har mulighed for at følge med i frihandelsforhandlingerne med USA.

*Kommentar:*

Åbenhed og transparens er vigtige prioriteter for EU i frihandelsforhandlingerne med USA. Med henblik på at sikre mest mulig åbenhed offentliggør EU-Kommissionen positionspapirer, konkrete EU-tekstforslag, sammenfatninger fra de forskellige forhandlingsrunder samt generelle statusrapporter. Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen om TTIP er ligeledes offentliggjort. Regeringen støtter denne tilgang, da en oplyst og nuanceret offentlig debat er med til at sikre, at man ender med den bedst mulige aftale, og at myter kan undgås.

Herudover er der blevet gjort en stor indsats for at forbedre nationale parlamentarikers mulighed for at følge forhandlingerne. Dette har udmøntet sig i, at medlemsstaterne nu har mulighed for at åbne nationale læserum, hvor fortrolige forhandlingsdokumenter kan tilgås. I Danmark har Udenrigsministeriet åbnet et nationalt TTIP-læserum, som embedsmænd og medlemmer af Folketingets Europaudvalg og Udenrigspolitisk Nævn kan benytte.

4. **Investeringsbeskyttelse** – Amerikanske virksomheder vil fremover frit kunne sagsøge regeringer og få fjernet regulering, som de ikke bryder sig om.

*Kommentar:*

Investeringsbeskyttelse er ikke noget nyt, og Danmark har selv et større antal bilaterale aftaler om investeringsbeskyttelse, som giver adgang til at anvende international investor-stat voldgift som tvistløsningsmetode.

I lyset af den store debat i EU om investeringsbeskyttelse fremsatte EU-Kommissionen i efteråret 2015 et reformforslag til investeringsbeskyttelse i TTIP. Forslaget adresserer flere af kritikpunkterne, som har indgået i den europæiske debat om investeringsbeskyttelse. Bl.a. opererer forslaget ikke længere med, at international voldgift (ISDS) skal være den metode, hvorved man løser tvister mellem stater og virksomheder i investeringsbeskyttelsessager. Derimod foreslås det, at der skal etableres et tvistløsningssystem (International Court System, ICS), som i mange henseender svarer til nationale domstole i sin konstruktion og virkemåde, herunder med en mulighed for at anke afgørelser. Reformforslaget omfatter herudover præciseringer af de hidtil bredere og mere upræcist formulerede beskyttelsesstandarder, herunder retten til at regulere, så det klart understreges, at staterne kan regulere ud fra legitime politik hensyn.

Afgørelser efter reglerne kan ikke føre til, at en stat forpligtes til at ændre lovgivningen, men kan alene føre til, at investor får en kompensation for et dokumenteret tab på et sagligt og juridisk formelt korrekt grundlag. Investeringsbeskyttelsesreglerne beskytter således kun i tilfælde, hvor investor har været udsat for klart diskriminerende handlinger uden at blive

kompenaseret. Det er altså på ingen måde nok, at en investor har mistet fortjeneste pga. f.eks. et lovgivningsmæssigt tiltag. Derimod er der tale om situationer såsom ulovlig ekspropriation, f.eks. uden at der betales erstatning, nægtelse af domstolsprøvelse af forvaltningsafgørelser eller klart usaglig behandling som grov diskrimination og magtfordrejning, som investor kan føre bevis for. Investeringsbeskyttelsesreglerne bygger altså generelt på almindelige retsgrundsætninger, som allerede overholdes i både lovgivning og forvaltning i Danmark.

**5. Fordele ved frihandel**– Frihandel er til gavn for virksomheder på bekostning af borgere.

*Kommentar:*

Historisk set har frihandel som helhed været godt for Danmark. Der vil altid på kort sigt være vindere og tabere ved frihandel, fordi markeder åbnes, og konkurrencen øges. Men til grund for den danske handelspolitik ligger den erkendelse, at fordelene ved frihandel på lang sigt klart overstiger ulemperne. Dette er især tilfældet for en lille, åben økonomi med meget konkurrencedygtige virksomheder som i Danmark.

Selvom det måske især er virksomheder, som er opmærksomme på de direkte konsekvenser af frihandel (f.eks. fjernelse af told), så mærkes gevinsterne ved frihandel meget bredere i samfundet. En ambitiøs TTIP-aftale forventes at føre til stigninger i både væksten og den disponible indkomst. Det vil sige, at danske borgere vil få større købekraft. Det viser en række analyser af konsekvenserne af TTIP for Danmark.

Endelig er det værd at bemærke, at moderne frihandelsaftaler også bruges til at fremme andre vigtige politiske prioriteter. F.eks. er det for EU og Danmark en vigtig prioritet, at TTIP skal indeholde det mest ambitiøse kapitel nogensinde om bæredygtig udvikling. Dette er ikke kun vigtigt konkret i forhold til USA, men også fordi man med TTIP har en unik mulighed for at sætte en ambitiøs præcedens for, hvordan arbejdstagerforhold, miljøbeskyttelse og klimaforandringer adresseres i frihandelsaftaler.